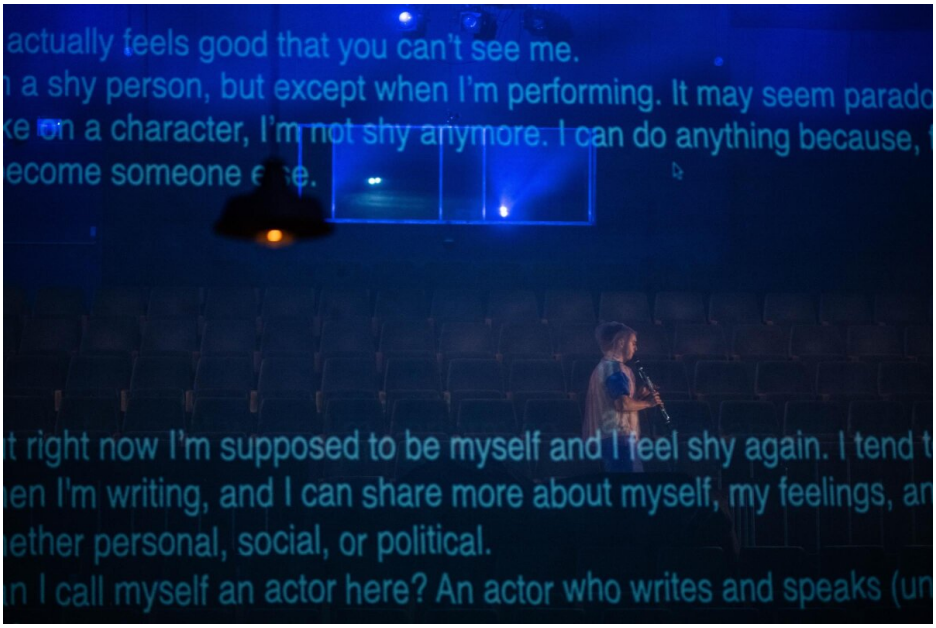

Whispered Dreams

FARIBORZ KARIMI

Ruis op de lijn

Elie Agniel
Gezien op 17 maart 2026
PILAR, Brussel - Kaaitheater

De voorstelling ‘Whispered Dreams’ van Fariborz Karimi wil onderzoeken wat afstand met een vriendschap kan doen. Wat als je fysiek verwijderd bent van elkaar? Wat als je je in andere leefwerelden beweegt? Fariborz Karimi en Mona Ahmadi beloven een teder onderzoek, maar al snel verdrinkt ‘Whispered Dreams’ in zijn symboliek.

21 MAART 2026

Ietwat laat en met een onvaste stem, vraagt Fariborz Karimi aan het begin van de voorstelling de aandacht van de toeschouwers in de foyer van PILAR. Hij bedankt de vele vrienden die op de Belgische première aanwezig zijn. Maar hij wil vooral stilstaan bij wie er deze avond niet is. Zijn Iraanse vriendin en co-creator Mona Ahmadi ontbreekt. Er valt zelfs digitaal geen contact te leggen. Zo gaat het steeds vaker door de oorlog in Iran. Drie jaar geleden besloten de twee elkaar te schrijven, hij vanuit Amsterdam, zij vanuit Teheran. Elkaar schrijven, ontdekten ze, veranderde hun relatie drastisch. Hun tijd samen had een heel ander statuut dan pakweg een wandeling maken. Schrijven is niet alleen veel denken, maar vooral wachten, geeft de maker nog mee.

Vrienden van ver

Karimi leidt ons langs de achterkant de zaal in en verzoekt ons op de speelvloer te gaan zitten. Die is bezaaid met kussens, per twee ingepakt in plastic netjes. Terwijl wat zweverige klarinetmuziek de ruimte vult, deelt Karimi prints uit van de briefconversatie die hij met Ahmadi had. Hoewel afzender en ontvanger weggelaten zijn, is toch meteen duidelijk wie ze schreef: één reeks brieven klinkt troostend, een andere belicht concreet en urgent de onzekerheden van oorlog. Hoe onderhoud je een vriendschap als je allebei in drastisch andere werelden leeft? Kan je je inleven in een absurde situatie als die letterlijk en figuurlijk ver van je bed staat? Ik denk meteen aan oorlogsbeelden van platgebombardeerde steden: hoe surreëler, hoe moeilijker om je erin in te leven.

Het licht dooft op het podium maar licht op boven de lege tribune. De klarinettist speelt daar live achter een donker gaas. Hij draagt een wit kostuum bezet met vele gaasjes en vliesjes. Waar dat naar verwijst blijft ongewis. Wel helder is het

mechaniekje dat zich de hele voorstelling zal herhalen: de interactie tussen het stuk en de toeschouwers zal altijd gemedieerd verlopen. Hoewel Karimi in de zaal blijft, interageert hij nauwelijks met het publiek.

We blijven onwetend over wat de persoon aan andere kant van de lijn te berde brengt.

In een eerste deel werkt dat mechaniekje via een conversatie tussen één toeschouwer en iemand die live in naam van Ahmadi vragen stelt vanuit Wenen. Enkel die ene toeschouwer hoort de vragen. De andere toeschouwers kunnen ze enkel lezen op een scherm. De toeschouwer van zijn kant wordt verzocht te fluisteren. Zijn antwoorden zijn dus niet te volgen. Ondertussen krijgen we allemaal de opdracht om de instructie op een briefje onder de kussens door te fluisteren aan onze buren. We moeten allemaal een brief naar een vriend schrijven.

Na enige tijd vraagt Ahmadi's *stand-in* of iemand een rinkelende gsm wil opnemen. Een andere toeschouwer vervolgt nu het gesprek. Opnieuw voel je de afwezigheid van één van de gesprekspartners: deze keer horen we wat die toeschouwer antwoordt, maar blijven we onwetend over wat de persoon aan andere kant van de lijn te berde brengt.

Het contrast tussen hier en daar
Een tijd lang slaagt de voorstelling er in om de kloof die afstand doet ontstaan sterk voelbaar te maken. Net als in het echte leven van Karimi en Ahmadi is alle communicatie gemedieerd via kanalen met veel ruis of nog meer vertraging. Heel consequent tekent dat elk aspect van de voorstelling. Het is best indrukwekkend hoe Ahmadi en Karimi erin slagen om een hele voorstelling lang amper rechtstreeks contact te hebben met het publiek en slechts de helft van de dialogen verstaanbaar te maken, en toch hun gedachten over te brengen.

We kunnen niet verder af staan van een belegerde stad vijfduizend kilometer verder dan in een warme foyer op de mooiste dag van het jaar.

Dat er een *stand-in* spreekt voor Ahmadi bij gebrek aan internet geeft een zekere urgentie aan het spel. Haar afwezigheid is niet gepland. In eerdere opvoeringen voerde ze wel zelf het woord. Dat ze deze keer uit noodzaak vervangen wordt sluit wel nauw aan bij het thema hoe afstand vriendschap en wederzijds begrip in de weg kunnen staan. We kunnen niet verder af staan van een belegerde stad vijfduizend kilometer verder dan in een warme foyer op de mooiste dag van het jaar. Het contrast tussen de fictieve wereld hier en de reële situatie daar onthult een paradox van het stuk. Dat Ahmadi geen verbinding kan leggen door een oorlog waarover het nieuws ons met gruwelbeelden overlaadt is zo concreet, dat de vage symboliek van *Whispered Dreams* plots leeg en zwaar aanvoelt.

De truc om alle mediatie te tonen, wordt zo best vermoeiend. De klarinettist zien we wel, maar hij blijft van ons gescheiden door het gaas. Zijn spel horen we ook vooral via de omweg van speakers, met wat geluidseffecten erbovenop. De conversatie met de vervanger van Ahmadi loopt ofwel via een geschreven tekst, geïnitieerd en gemedieerd door een toeschouwer, ofwel via de antwoorden van

een toeschouwer op telefonische vragen die we niet horen. Dat wordt wat veel. Zelfs het gaas dat over de kussens getrokken werd gaat als teveel aanvoelen.

Brieven schrijven
Het wordt ook pijnlijk duidelijk dat Ahmadi en Karimi geen antwoorden aanreiken maar enkel vragen stellen. Aan elkaar én aan ons, toeschouwers. Ze proberen ons te doordringen van die onzekerheid via een symbolische opdracht.

Dat gebeurt in wat wel de vreemdste van alle scènes in dit stuk is. Het publiek wordt aangemoedigd om een brief te schrijven naar een vriend. De zeer directieve opdracht luidt: “Imagine a close friend asking you… How do our different political views affect our closeness, if at all?”. Dat blijft wel vaag, maar het is het soort vaagheid dat universaliteit suggereert. Iedereen heeft immers wel eens politieke discussies met een vriend. Die brieven moeten we vervolgens in een wit gevaarte droppen dat blijkbaar een omgekeerde berg voorstelt.

Hoelang kan je het hebben over verschillen in een vriendschap voor je besluit dat je elkaar eigenlijk niet meer begrijpt?

Dat we geen heldere antwoorden, zelfs geen heldere twijfel krijgen over vragen die aan het stuk ten grondslag liggen, maar toch een symbolisch ritueel moeten vervullen, is best teleurstellend. Een hoop vragen blijven immers hangen. (Hoe) overleeft hun vriendschap de afstand? Hoe gaan zij om met de radicaal verschillende werkelijkheden waar ze in leven? Hoelang kan je het hebben over verschillen in een vriendschap voor je besluit dat je elkaar eigenlijk niet meer begrijpt?Mocht ‘Whispered Dreams’ toch antwoorden bieden, dan heb ik ze misschien niet helemaal begrepen of opgepikt. Misschien ligt dat aan de ruis op het medium.